

F. t. l. om ændr. i borgerlig straffelov. (Forældelse, pornografi m. v.).

har været et vist nærmere bekendtskab mellem manden og kvinden, f. eks. selskabeligt samvær.

Fra statsadvokaterne har straffelovrådet herefter modtaget de udbedte oplysninger og udtalelser og et ret omfattende sagsmateriale. Også fra østre og vestre landsret har straffelovrådet fået stillet materiale til rådighed vedrørende voldtægtssager, hvor der har været et vist forudgående bekendtskab mellem gerningsmanden og kvinden.

a) Den omtalte offentlige debat om voldtægtsreglen, bl. a. i tilknytning til nogle konkrete voldtægtssager, har i et vist omfang vedrørt spørgsmålet, om der rejses tiltale og dømmes i tilfælde, hvor kvindens forudgående adfærd har været af en sådan karakter, at manden ikke har haft grund til at anse den ydede modstand for alvorligt ment. Der er her tale om et rent bevisspørgsmål, hvis bedømmelse principielt er uafhængig af lovtekstens indhold, og som rådet derfor ikke skal gå nærmere ind på. Man finder dog grund til at bemærke, at det materiale, der har været forelagt rådet, ikke har vist noget grundlag for den undertiden fremførte kritik, hvorefter der i voldtægtssager, hvor det ovenfor omtalte spørgsmål om kvindens forudgående adfærd er fremme, skulle være en tendens til at tiltale og dømme på utilstrækkeligt bevisgrundlag.

b) For straffelovrådet har det været et hovedspørgsmål, om den gældende lovbestemmelse i § 216 — som omtalt ovenfor — burde opdeles i to voldtægtsregler, herunder en regel med en lavere strafferamme omfattende, hvad der er blevet betegnet som „forberedt voldtægt“.

En opdeling, der til dels er af denne karakter, forekommer i den svenske brottsbalks 6 kap., 1 §. Herefter straffes voldtægt som hovedregel med fængsel fra 2 til 10 år; men i paragraffens 2. stk. bestemmes: „År brottet med hänsyn till kvinnans förhållande till mannen eller eljest att anse som mindre grovt dömes för våldförande till fängelse i högst fyra år.“ — Den norske straffelov har derimod ikke en sådan opdeling.

Den gennemgang af det omtalte sagsmateriale, straffelovrådet har foretaget, har vist, at der i sagerne forekommer en række forskellige momenter af formildende og skærpente karakter. Det synes ikke muligt at trække enkelte, klare momenter frem, der alene skulle kunne begrunde henførelse til en mildere bestemmelse. Skulle man søge at opstille en særlig voldtægtsbestemmelse, der omfattede sådanne tilfælde, hvor en mildere bedømmelse forekommer velbegrundet, måtte bestemmelsen derfor formuleres så vagt, at den ikke ville yde anklagemyndighed og domstole nogen nævneværdig vejledning ved sagernes bedømmelse. Man må også

være opmærksom på, at en bestemmelse, der særlig fremhæver kvindens forhold, kan fremme en uheldig tendens til under bevistførelse og procedure at fremkomme med ufordelagtige oplysninger og udtalelser om kvinden.

I overensstemmelse med udtalelserne fra statsadvokaterne, der har henvist til den konkrete bedømmelse af samtlige den pågældende sags momenter, som er påkrævet ved afgørelsen af disse sager, må straffelovrådet herefter indstille, at § 216 fortsat udformes således, at samtlige voldtægtsforhold undergives en fælles strafferamme. Med hensyn til strafferammens nærmere udformning henvises til bemærkningerne nedenfor under c.

c) Rådet indstiller, at den nuværende strafferamme, der omfatter fængsel fra 1 år til 16 år, under særdeles skærpente omstændigheder fængsel på livstid, ændres til fængsel indtil 10 år.

Det er rådets principielle opfattelse, at det bør foretrækkes i strafferammer at undlade at foreskrive noget *minimum* (bortset fra det minimum, der gælder for vedkommende strafart). Det må påregnes, at sådanne minima vil kunne afskære domstolene fra i det enkelte tilfælde at fastsætte den straf, der findes rimelig efter lovovertredelsens beskaffenhed og lovovertræderens forhold.

Med hensyn til voldtægt kan det ikke ventes, at adgangen til at idømme straffe under 1 år vil få større praktisk betydning. De foreliggende oplysninger om retspraksis kan på den anden side tages til indtægt for det synspunkt, at en fjernelse af det nugældende minimum på 1 års fængsel vil være velbegrundet. Man skal herom gøre følgende bemærkninger.

Der forekommer i retspraksis tilfælde, hvor de udmålte straffe for fuldbyrdet voldtægt ligger under det niveau af 3-4 års fængsel, der kan anses som det normale for denne forbrydelse. Når straffe på niveauet 1-2 år forekommer, er det udtryk for, at formildende omstændigheder kan gøre sig gældende, og rådet finder det rimeligt, at man ved at fjerne det nuværende minimum åbner mulighed for en større hensyntagen til momenter, der — omend kun i sjældnere tilfælde — taler stærkt for en lempelig udmåling.

Man skal endvidere pege på, at der forekommer sager om fuldbyrdet samleje, hvor man enten ved tiltalebegrænsning eller ved nævningernes afgørelse har henført forholdet under § 232 (blufærdighedskrænkelse) og § 260 (ulovlig tvang) og ikke under § 216. Det er rådets indtryk, at denne retlige bedømmelse forekommer blandt andet i nogle tilfælde, hvor det ville have været mest korrekt at anvende § 216, men hvor undskyldende omstændig-